

حسین صید محمد خانی ساکن محله صادقیه امسال نشان افتخار «محیطبان نمونه ملی» را به دست آورد

پرچم دار حفظ حیات وحش

رضاریاچی به گوش محیطبانان مستقر در پاسگاه محیطبانی پارک ملی بزنگان می‌رسانند که شکارچیان متخلف به مناطق محافظت شده اتراف مشهد وارد شده اند. چند محیطبان اعزام منطقه می‌شوند و شب رادر تعقیب و رد زنی متخلفان در کوه و بیابان سپری می‌کنند تا امنیت منطقه به خطر نیفتد. این داستان همیشه محیطبانان است. سرما و گرما و شب و روز هم ندارد. گاهی به شکل غافل گیر کننده شکارچیان را دستگیر می‌کنند، گاهی هم کار به زد و خورد و تیراندازی می‌کشد و لوله تفنگ شکارچیان غیر مجاز، سینه محیطبانان را هدف می‌گیرد.

این روایت زندگی هر روز حسین صید محمد خانی محیطبان ساکن محله صادقیه است که همچون دیگر حافظان محیط زیست، جان خود را به دست گرفته تا زیستگاه حیات حیوانات ز بان بسته حفظ شود. آن‌هایی که مایه آرامش آهو، مرال، قوچ، میش و پلنگ ایرانی و پرندگان مهاجر هستند و دلشان در هوای طبیعت پر می‌کشد.

ساعت‌های طولانی رادر طبیعت تنه‌ها بودن، دور بودن‌های دراز مدت از خانواده و محیط اجتماعی، روبرو شدن با انواع خطرات نظیر درگیری با شکارچی و مارگزیدگی، تحمل کردن سختی‌هایی همچون گرما و سرما و کمبود امکانات و پیداه روی‌های شبانه روزی در بیابان هاد شواری‌های حرفه یک محیطبان است. به پاس این زحمات، حسین صید محمد خانی در سال ۱۳۹۷ به عنوان محیطبان نمونه کشوری برگزیده شد و سال ۱۴۰۱ نیز نشان پرافتخار محیطبان ملی ایران را از آن خودش کرد.

آغاز کار با همیار محیطبان

حسین صید محمد خانی سال ۱۳۶۳ در روستای چخماق از توابع شهرستان زاوه به دنیا می‌آید، جایی که تا اواسط دهه ۷۰ مملو از گل و بز، انواع قوچ و میش کوهی و پرندگانمانند تیهو و سینه سیاه و کبک بوده است. اما شکار بی رویه و غیر مجاز شکارچیان حرفه‌ای و نیز تخریب زیستگاه‌های حیوانات باعث می‌شود تا حیات جانوری این منطقه در خطر انقراض قرار بگیرد. حسین این فاجعه زیست محیطی را بر نمی‌تابد و یاد دغدغه بسیار از سال ۱۳۸۴ به عنوان «همیار محیط زیست» فعالیتش را در اداره محیط زیست فریمان آغاز می‌کند. خودش می‌گوید: از آنجایی که روستا زاده هستم، عشق و علاقه به طبیعت و حیوانات در رگ‌هایم جاری بود، برای همین نمی‌توانستم ببینم عده‌ای شکارچی غیر مجاز که من به آن‌ها شکار گش می‌گویم، به جان طبیعت افتاده‌اند و حیواناتی همچون کل، بز، میش کوهی و قوچ وحشی را قتل عام می‌کنند و از گوشت و پوست آن‌ها درآمدی دارند که آلوده به خون مخلوقات بی‌گناه است. از این رو به عنوان «همیار محیطبان» با اداره محیط زیست فریمان همکاری می‌کردم، البته همیار محیط زیست به هیچ وجه در مأموریت‌های محیطبانان حضور ندارد و صرفاً وظایفی همچون گزارش‌ها و تخلفات مشهود محیط زیستی، شناسایی و معرفی واحدهای آلاینده محیط زیست، آموزش مردم و ترویج روش‌های پیشگیری از آلودگی طبیعت و همکاری برای شناسایی متخلفان صید و شکارچیان غیر مجاز را بر عهده دارد.

محیطبان عاشق طبیعت است

محیطبان نمونه کشوری بعد از پنج سال همکاری به عنوان همیار محیطبان به استخدام اداره کل حفاظت محیط زیست استان خراسان رضوی در می‌آید. او در سال ۱۳۸۹ در آزمون ویژه‌ای که برای استخدام محیطبانان در نظر گرفته شده بود، شرکت می‌کند و با کسب بیشترین امتیاز در آزمون کتبی و عملی به یگان حفاظت محیط زیست استان خراسان رضوی می‌پیوندد. حسین صید محمد خانی در ابتدای خدمتش به عنوان محیطبان اداره محیط زیست شهرستان فریمان انجام وظیفه می‌کند و بعد از ۱۰ سال به عنوان سرپرست یگان حفاظت محیط زیست شهرستان مشهد برگزیده می‌شود. او محیطبانی را این گونه تعریف می‌کند: از این شغل می‌توانیم دو تعریف ارائه دهیم: یکی تعریف سازمانی و دیگری تعریف دلی و عاطفی که یک محیطبان واقعی می‌تواند داشته باشد. یک محیطبان به لحاظ سازمانی، فردی اجرایی است که برای حفاظت از تنوع زیستی و اکوسیستم، جلوگیری از آلودگی‌های زیست محیطی و ممانعت از تجاوز به مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست تلاش می‌کند. اما به لحاظ تعریفی که عرفی و دلی است، محیطبان یک فرد عاشق است که حضورش در طبیعت مایه آرامش حیات وحش و محیط زیست و به عکس باعث دلهره و ترس تخریبگران طبیعت، متجاوزان محیط زیست و شکارچیان غیر مجاز می‌شود.

آهوهایی که در گرما سیراب شدند

سال هاست روز تولد امام رضا^(ع) که ضامن آهو و طلا به دار مهر بانی و عطوفت است، به عنوان «روز محیطبان» نام گذاری شده است اما با وجود تلاش‌های بسیار این روز هنوز در تقویم ملی کشور درج نشده است. صید محمد خانی در این باره توضیح می‌دهد: محیطبانان همواره، ضامن آهو، را الگو و پشتوانه خود قرار داده و در سختی‌ها و مشکلات به آن حضرت توسل می‌جویند. بگذارید یک خاطره برایتان تعریف کنم که همیشه نام و بزرگی امام رضا^(ع) را برای من محیطبان زنده می‌کند. ماه رمضان سال گذشته بود که در منطقه حفاظت شده سیر خون خواف در حال ساخت یک آبخور برای حیات وحش بودیم. شهرستان خواف خشک سالی بیست ساله را گذرانده و طبیعت و حیات وحش آن باتشنگی و سختی‌های زیادی دست و پنجه نرم می‌کند. در حال نصب تانکر بودیم، به چشم خود دیدم که چندین آهودر ۵۰ متری ما منتظر مانده‌اند تا کارمان تمام شود و آب در آبخور جاری شود و نزدیک شوند. همین طور هم شد، به محض جاری شدن آب در آبخور و دور شدن ما، آهوها مشغول آب خوردن شدند. این صحنه آن قدر شیرین بود که کل خستگی ما را در آن گرمای تابستان سخت و خشک از بین برد.